

ЧЕСТО ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА

у вези са докторским академским студијама на Факултету политичких наука Универзитета у Београду

Шта је разлика између Докторског семинара и Отвореног докторског семинара?

Основна разлика је у томе што на Докторском семинару излажете своју прелиминарну идеју истраживања испред колега и колегиница са смера и позваних експерата из области.

Отворени докторски семинар организује се као конференција свих студената докторских студија који су пријавили испит. На Отворени докторски семинар позвани су сви запослени на Факултету, али и остала заинтересована јавност.

Шта је потенцијални ментор?

Потенцијални ментор је наставник који је акредитован за држање наставе на ДАС и који се налази на факултетској листи ментора. Са потенцијалним ментором сарађујете на предметима из 3., 4. и 5. семестра студија.

Формално, ментор се именује након добијања сагласности од Већа научних области правно-економских Универзитета у Београду за пријаву докторске дисертације.

Шта је разлика између Израде и јавне одбране нацрта пријаве дисертације и Пријаве докторске дисертације?

Предмет Израда и јавна одбрана нацрта пријаве дисертације подразумева корак пре Пријаве докторске дисертације.

Нацрт пријаве садржи предмет истраживања, формулацију проблема, основне хипотезе, циљ истраживања и очекиване резултате, методе истраживања и оквирни списак стручне литературе. Нацрт се ради у консултацији са потенцијалним ментором, који и уписује оцену онда када процени да нацрт испуњава све услове.

Пријава докторске дисертације представља додатно развијен нацрт и садржи: формулацију проблема, предмет и циљ дисертације, основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању, опис садржаја дисертације, методе које ће се у истраживању применити, очекиване резултате и научни допринос, списак селективне литературе, списак објављених радова кандидата и радну биографију кандидата.

Пријава докторске дисертације брани се пред Комисијом коју формира надлежно Одељење.

Шта подразумевају последње измене наставног плана и програма ДАС које су усвојене на седници Наставно-научног већа у фебруару 2026. године?

Промењен је начин полагања предмета Израда и јавна одбрана нацрта пријаве дисертације на начин да се нацрт пријаве дисертације више неће бранити пред Комисијом коју именује Одељење. Предмет од сада садржи рад са наставником са листе ментора на

писању нацрта пријаве дисертације. Исти наставник уписује оцену, након што оцени да је нацрт пријаве испунио услове.

Предмет Пријава докторске дисертације је измењен на начин да кандидат јавно брани пријаву докторске дисертације пред Комисијом коју именује надлежно Одељење. Детаљна процедура налази се на овом линку: <https://www.fpn.bg.ac.rs/95466>

Уколико сам већ положио Нацрт пријаве пред Комисијом, да ли поново морам да браним Пријаву дисертације пред Комисијом?

Не. Сви кандидати који су пре фебруара 2026. године одбранили Нацрт пријаве дисертације пред Комисијом коју је именovalo Одељење, не морају да јавно бране Пријаву докторске дисертације.

Да ли студенти докторских академских студија имају право на поврат школарине у износу од 50%?

Да. Сви студенти докторских академских студија, који испуњавају услове, имају право на поврат уплаћене школарине у износу од 50%. Више информација о условима и самој процедури можете овде: <https://www.fpn.bg.ac.rs/88055>

Када најраније, а када најкасније треба да изаберем ментора?

Најраније у 3. семестру студија морате изабрати наставника који се налази на листи ментора УБ-ФПН и који ће радити са вама на предметима Израда и одбрана критичког прегледа литературе о теми докторске дисертације и Израда и јавна одбрана нацрта пријаве докторске дисертације. Тај наставник може, али не мора бити, ваш коначан избор за ментора.

Тренутак када коначно бирате ментора јесте писање и усвајање пријаве докторске дисертације. Након усвајања пријаве дисертације на Факултетским телима, па потом и на Већу научних области правно-економских наука Универзитета у Београду, даје се сагласност за рад на докторској дисертацији и именује се ментор.

Где могу сазнати ко може да ми буде ментор?

Ментор може бити било који наставник који се налази на менторској листи Факултета политичких наука УБ. Листу, која се редовно ажурира, можете наћи на овом линку: <https://www.fpn.bg.ac.rs/lista-mentora>

Избор ментора зависи од више фактора. Први фактор су, наравно, ваша интересовања а други је формална ограниченост наставника који, у складу са чл. 50 Правилника о докторским студијама на УБ-ФПН, могу бити ментори за пет докторских дисертација истовремено.

У складу са тим, кандидатима се снажно препоручује да већ током пријаве на докторске академске студије разговарају са потенцијалним менторима, у складу са темом истраживања и доступности ментора.

Које све предмете полажем искључиво пред ментором?

Како смо већ рекли, вама се формално додељује ментор тек након усвајања пријаве дисертације (5. семестар).

Пре тога, следеће предмете полажете у сарадњи са наставником који се налази на листи ментора (потенцијални ментор):

1. Израда и одбрана критичког прегледа литературе о теми докторске дисертације (3. семестар)
2. Израда и јавна одбрана нацрта пријаве докторске дисертације (3. семестар)
3. Студијски истраживачки рад (4. семестар)
4. Студијски истраживачки рад и писање дисертације (5. семестар)

Да ли потенцијални ментор мора да прихвати менторство?

Не. Потенцијални ментор не мора да прихвати менторство.

Шта да радим ако не могу да пронађем потенцијалном ментора током друге године студија?

У мало вероватном случају да не можете да пронађете потенцијалног ментора са којим треба да сарађујете у оквиру предмета на другој години студија, предложимо да консултујете што већи број наставника са менторске листе који се баве темама које вас интересују. Уколико ни тада не успете, обратите се руководиоцу студија.

Положио сам све испите и стекао услове за пријаву докторске дисертације, али не могу да нађем ментора. Шта да радим у том случају?

У мало вероватном случају да не можете да пронађете ментора за пријаву докторске дисертације, обратите се руководиоцу студија и продекану за студије трећег степена.

Који су тачно кораци за пријаву теме докторске дисертације?

Након измена наставног плана и програма докторских академских студија из фебруара 2026. године, постоје две групе студената:

Студенти који су одбранили Нацрт пријаве докторске дисертације пред Комисијом коју је формирало надлежно Одељење пре фебруара 2026. године

- Корак 1. Након рада и консултација са ментором, кандидат подноси Пријаву дисертације надлежном Одељењу на прописаном Обрасцу;
- Корак 2. Одељење формира Комисију за писање Извештаја за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и упућује предлог Наставно-научном већу;
- Корак 3. Наставно-научно веће усваја предлог Одељења;
- Корак 4. Комисија пише Извештај, предлаже ментора и доставља материјале надлежном Одељењу.
- Корак 5. Одељење усваја Извештај и упућује предлог Наставно-научном већу.
- Корак 6. Наставно-научно веће усваја Извештај и упућује предлог Већу научних области правно-економских наука Универзитета у Београду;
- Корак 7. Веће научних области правно-економских наука усваја Извештај, даје сагласност за предложену тему и именује ментора.

Студенти који нису одбранили Нацрт пријаве докторске дисертације пред Комисијом коју је формирало надлежно Одељење пре фебруара 2026. године, израђују и бране Нацрт пријаве пред потенцијалним ментором. Након успешно одбрањеног Нацрта, студенти настављају рад на Пријави дисертације. Следећи кораци су:

- Корак 1. Након рада и консултација са ментором, кандидат подноси Пријаву дисертације надлежном Одељењу на прописаном Обрасцу;
- Корак 2. Одељење формира Комисију за јавну одбрану Пријаве дисертације;
- Корак 3. Након успешне одбране, Комисија обавештава Одељење и захтева да се формира Комисија за писање Извештаја за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и упућује предлог Наставно-научном већу;
- Корак 4. Наставно-научно веће усваја предлог Одељења;
- Корак 5. Комисија пише Извештај, предлаже ментора и доставља материјале надлежном Одељењу.
- Корак 6. Одељење усваја Извештај и упућује предлог Наставно-научном већу.
- Корак 7. Наставно-научно веће усваја Извештај и упућује предлог Већу научних области правно-економских наука Универзитета у Београду;
- Корак 8. Веће научних области правно-економских наука усваја Извештај, даје сагласност за предложену тему и именује ментора.

Колико траје процес од предаје пријаве теме докторске дисертације и предаје дисертације до њеног одобрења од стране надлежних тела Факултета/Универзитета?

Уобичајено трајање процеса за добијање сагласности за Пријаву докторске дисертације, од прве седнице Одељења до седнице Већа правно-економских наука УБ, је 3 до 4 месеца.

Уобичајено трајање процеса за одобрење јавне одбране докторске дисертације, од прве седнице Одељења до заказивања јавне одбране дисертације, је 5 до 6 месеци.

Могу ли да се консултујем са било којим професором (искључујући ментора) о теми моје докторске дисертације?

Да. Кандидати се охрабрују да се консултују са што више наставника из области из које је њихово истраживање.

Могу ли поред ментора са Факултета имати и ментора са неке друге научноистраживачке организације у земљи или иностранству?

Да. Кандидати могу имати два ментора, од којих један мора бити са ФПН-УБ и мора бити на менторској листи. Уколико је ментор из иностранства, докторска дисертације мора бити на језику који ментор из иностранства разуме и говори (то је уобичајено енглески језик).

Који је крајњи рок за завршетак докторских студија? Шта се дешава ако не завршим обавезе у том року?

Рок за завршетак студија је двоструки број школских година потребних за реализацију студијског програма (дакле, шест година). Међутим, просек студирања је 6+ година.

Кандидати имају право на продужетак статуса студента. Продужетак статуса студента се може затражити 3 пута по једну школску годину. Осим продужетка статуса, кандидати имају право да поднесу захтев за статус мировања у складу са правно-формалним прописима.

Уколико кандидат не заврши студије у прописаном року и након одобрених продужетака, има право да се поново пријави у уписе на студије(тзв. реупис). Након поновног уписа,

кандидат подноси молбу за признавање положених испита надлежном Одељењу, преко стручног сарадника за студије трећег степена. Уколико је кандидату одобрена тема докторске дисертације током студија, кандидат мора поднети нову пријаву дисертације са другом темом.

Да ли могу да променим ментора у одређеном тренутку?

Да. Кандидати, али и ментори, имају право да поднесу писани захтев декану Факултета са образложењем за прекид менторског односа, у складу са чл. 51 Правилника о докторским студијама.

Како се формира ранг листа за буџет на вишим годинама докторских академских студија? Који све критеријуми долазе у обзир?

Ранг листа за буџетска места на вишим годинама докторских академских студија формира се на основу два основна критеријума: број остварених ЕСПБ бодова и просечне оцене студената у претходној школској години, у складу са чл. 22 Правилника о докторским студијама.

Уколико два или више студената имају исти број ЕСПБ бодова и исту просечну оцену, као додатни критеријум уводи се број објављених радова и ангажовање студената за помоћ у настави на ФПН-УБ.

Који су трошкови за пријаву теме дисертације? Који су трошкови за одбрану дисертације? Да ли ти трошкови могу бити покривени неким другим средствима?

Пријава, оцена и одбрана докторске дисертације су део школарине.

Додатни трошкови који падају на терет кандидата су: два огласа у Политици (један оглас да је дисертација на увиду јавности, а други се односи на термин јавне одбране дисертације), као и умножавање потребног броја примерака дисертације.

Кандидати који су у статусу истраживача или стипендиста имају могућност да се пријаве за средства Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије који се објављује сваке године у оквиру јавног позива за учешће у средствима Министарства, део "Суфинансирање завршне израде и одбране докторских дисертација истраживача и стипендиста Министарства." Позив за 2025. годину је отворен и може се наћи на овом линку: <https://nitra.gov.rs/lat/nauka/javni-pozivi-i-konkursi/javni-pozivi-i-konkursi?view=article&id=1199&catid=18>

Шта ако не успем да пронађем ментора за моју тему?

Уколико кандидат не успе да пронађе ментора за своју тему, онда се предлаже разматрање измена и ревизија теме у складу са упутствима потенцијалног ментора.

Шта могу да урадим уколико ми предложени ментор не одговара на мејлове?

У веома ретком случају да нисте у могућности да ступите у контакт са ментором, предлажемо да се обратите продекану за студије трећег степена.

Да ли ментор мора да буде са одељења на коме сам уписао/ла докторске студије?

Не, ментор не мора бити са Одељења на коме сте уписали докторске студије. Осим да буде на менторској листи, ментор путем менторском листа приказује пет објављених радова који га квалификују за менторство приликом израде дисертације.

Ко одређује ко су ми чланови Комисије?

Надлежно Одељење упућује предлог чланова Комисије телима за даље одлучивање (Наставно-научно веће и коначно Веће научних области правно-економских наука Универзитета у Београду).

Када и како могу да поднесем молбу за мировање статуса студента?

Молба за мировање статуса студената подноси се продекану за студије трећег степена, преко стручног сарадника. У складу са чл. 100 Статута УБ, студенту се може одобрити мировање у случају 1) теже болести; 2) упућивања на студентску стручну праксу у трајању од најмање шест месеци; 3) одслужења и дослужења војног рока; 4) неге властитог детета до годину дана живота; 5) посебне неге која траје дуже од дететове прве године живота; 6) одржавања трудноће.

Поред тога, студенту се може одобрити мировање и у случају немогућности плаћања школарине у трајању од једне школске године и то једном у току студија на истом студијском програму, због недостатка материјалних средстава, у складу са мерилима које утврди факултет.

Да ли рад кога пријављујем за испит на предмету Објављивање једног рада као резултата истраживања треба да буде објављен у школској години у којој га пријављујем за полагање?

Не. Рад који пријављујете за испит Објављивање једног рада као резултата истраживања може бити објављен од тренутка уписа на докторске академске студије.

Да ли рад представљен на конференцији кога пријављујем на предмету Отворени докторски семинар / представљање рада на научној конференцији треба да буде представљен на конференцији која је одржана у току школске године у којој га пријављујем, или се уважавају радови од раније?

Не. Конференција на којој сте представили рад не мора да буде одржана у току школске године у којој сте пријавили испит. Међутим, рад који приказујете не може бити већ објављен рад.

Који је минимум а који максимум ЕСПБ бодова које могу да упишем у току једне школске године?

Минимум бодова које студент може да упише је 40 ЕСПБ, а максимум је 60 ЕСПБ.

Студенти који желе да упишу више од 60 ЕСПБ у школској години, подnose молбу и образложење продекану за студије трећег степена.

Како се обрачунава износ школарине коју морам да платим?

Цена школарине се утврђује на основу броју уписаних ЕСПБ. Цена једног ЕСПБ бода износи 2,750 динара.

Школарина се може платити у четири рате.

Шта се дешава ако не успем да положим све пријављене испите, тј. морам да ”пренесем” испите у следећу школску годину?

Уколико студент не положи све предмете, поново их уписује у наредној школској години и поново плаћа вредност бодова које пренети предмети носе. Цена пренетих ЕПСБ бодова се не мења и износи 2,750 динара.

Пренети бодови улазе у број бодова које студент уписује у наредној школској години. Имајте у виду да је максималан број ЕСПБ које можете да упишете 60, а минималан 40. То значи да ако сте пренели 20 ЕПСБ, у наредној школској години можете уписати 20, 30 или 40 ЕСПБ.

НАПОМЕНА: Ова листа питања ће бити редовно ажурирана. Уколико имате питање које није покривено овим документом, молимо вас да се обратите продекану за студије трећег степена путем мејла.